

Temat lekcji: Środowisko życia i charakterystyka mchów.

Przeczytajcie informacje 😊

Mchy to niewielkie rośliny tworzące gęste skupiska przypominające miękkie poduchy, tzw. darnie. Podobnie jak glony są organizmami samożywnymi, które do życia potrzebują wody, soli mineralnych, dwutlenku węgla i światła. Cechuje je odporność na długotrwałą suszę. Zwarta grupa tych roślin potrafi gromadzić duże ilości wody w licznych wąskich przestrzeniach pomiędzy poszczególnymi osobnikami i częściami ich ciała. Gdy wokół podłoże wysycha, mchy nadal dobrze funkcjonują. Nawet zupełnie wysuszone i pozornie martwe mogą po ponownym nawilżeniu kontynuować procesy życiowe

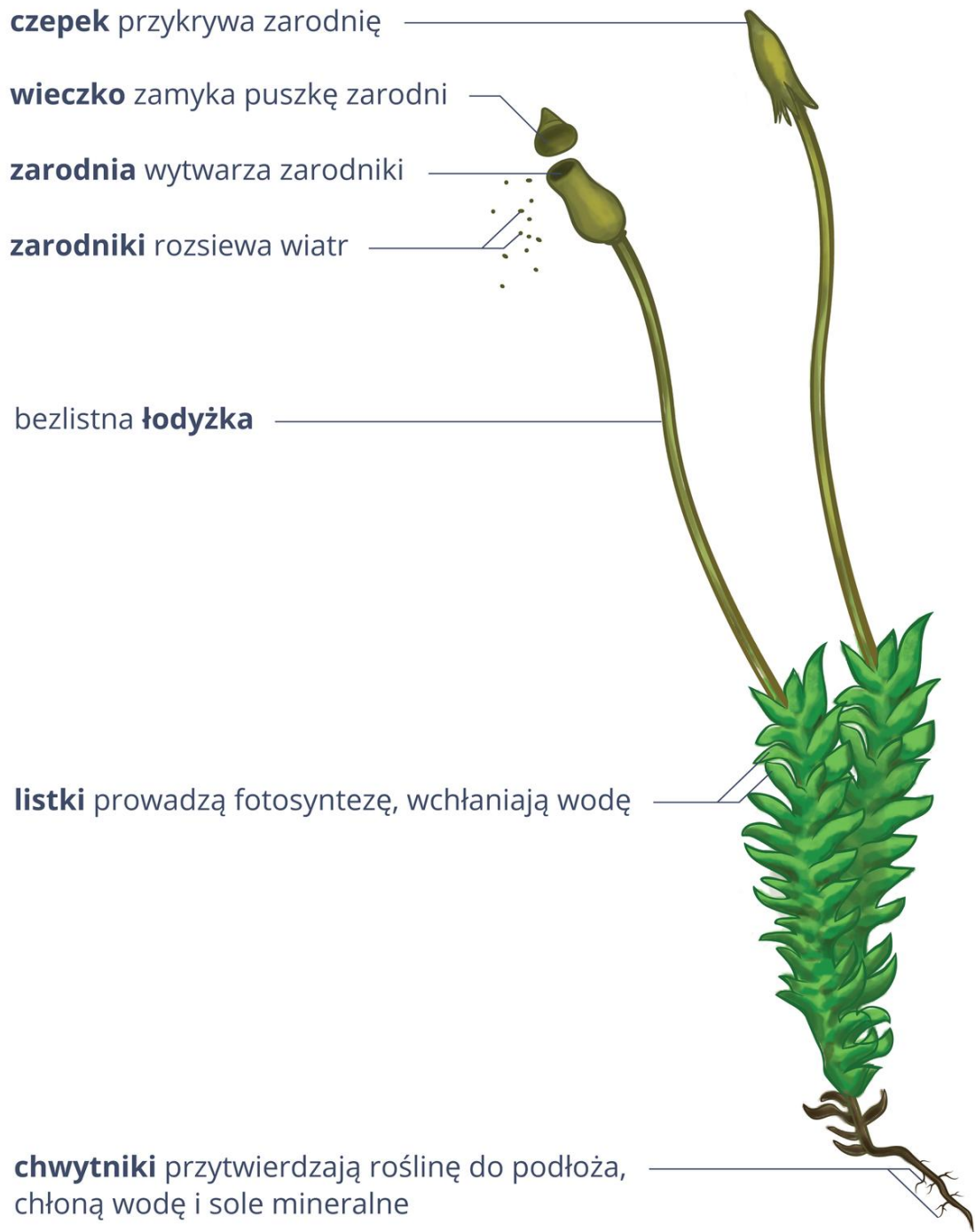
Mchy charakteryzują się prostszą budową niż inne rośliny lądowe. Nie posiadają wyspecjalizowanej tkanki, która przewodzi wodę i substancje odżywcze między częściami rośliny. Nie mają tkanki okrywającej, dzięki czemu mogą wchłaniać

wodę przez liście. Zamiast korzeni mają **chwytniki**, zamiast łodygi – **łodyżkę**, a zamiast liści – **listki**. Nazwy organów mchów będące zdrobnieniami nie oznaczają, że są to liście czy łodygi mniejsze niż zwykle u roślin. Za pomocą takich nazw systematycy roślin informują, że te organy są jedynie w pewnym stopniu podobne do liści i łodyg roślin naczyniowych. Taka budowa organów pozwala mimo wszystko zaliczyć mchy do organowców. Rozmnażają się płciowo oraz bezpłciowo przez zarodniki.

Płonnik pospolity

Rośnie w wilgotnych lasach i na łąkach. Występuje gromadnie, tworząc puszyste darnie. Można go spotkać w całej Polsce. Jest dosyć duży, osiąga nawet 30 cm wysokości. Jego część nadziemną stanowi prosta lub rozgałęziona **ulistniona łodyżka**. Drobne, zielone **listki** prowadzą fotosyntezę oraz wchłaniają i magazynują wodę. Pobierają ją całą powierzchnią z wilgotnego powietrza, deszczu lub rosy. Kiedy wysychają, zwijają się i ściśle przylegają do łodyżki, co zmniejsza powierzchnię, przez którą roślina może wyparowywać wodę. Z dolnej części łodyżki wyrastają cienkie, nitkowate chwytniki. Służą one roślinie do umocowania w podłożu. Na szczycie ulistnionej łodyżki latem wyrasta **łodyżka bezlistna** – długa, pozbawiona chlorofilu i zakończona **zarodnią**. Powstają w niej drobnutki **zarodniki**. Kiedy powietrze jest suche, komórki zarodni kurczą się, w wyniku czego odpada jej wieczko i uwalniają się zarodniki. Są one roznoszone przez wiatr – tym dalej, im wyżej znajduje się zarodnia.

Rysunek do zeszytu:

Budowa mchu płonnika

Notatka do zeszytu:

1. Mchy obficie występują w wilgotnych środowiskach lądowych.
2. Są to rośliny zarodnikowe zaliczane do organowców.
3. Mchy są zbudowane z ulistnionej łodyżki, na której znajdują się organy płciowe, oraz łodyżki bezlistnej, na której rozwija się zarodnia.
4. Mchy regulują krążenie wody w środowisku, są schronieniem i pokarmem dla zwierząt.
5. Torf wykorzystywany jest w lecznictwie, ogrodnictwie oraz jako źródło opału.

Zadanie do wykonania:

Wyjaśnij, dlaczego mchy należą do roślin zarodnikowych?

Podaj nazwy 5 pospolitych mchów rosnących w Polsce.